

การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1

อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย*

DEVELOPMENT MODEL VILLAGE ON SUFFICIENCY ECONOMY

PHILOSOPHY IN BAN LAI NGAO, VILLAGE NO. 1, WIANG KAEN

DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

อนุดตมา อมรวิวัฒน์¹, กมลพร กัลยาณมิตร², สถิตย์ นิยมญาติ³ และ ทศนีย์ ลักขณาภิชนชนซ์⁴

Anuttama Amornvivat¹, Kamolporn Kalyanamitra², Satit Niyomyaht³ and Tassanee Lakkanapichoncha⁴

¹⁻⁴คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁴Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author's Email: Virakarn169@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 8 พฤษภาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 25 พฤษภาคม 2569

Received 8 May 2026; Revised 23 May 2026; Accepted 25 May 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย และ (2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำนวน 226 ครัวเรือน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ

Citation:

* อนุดตมา อมรวิวัฒน์, กมลพร กัลยาณมิตร, สถิตย์ นิยมญาติ และ ทศนีย์ ลักขณาภิชนชนซ์. (2569). การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(4), 78-97.

Anuttama Amornvivat, Kamolporn Kalyanamitra, Satit Niyomyaht and Tassanee Lakkanapichoncha. (2026). Development Model Village On Sufficiency Economy Philosophy In Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(4), 78-97.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70) ขณะที่ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด และ (2) ข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างพอเพียง การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน การพึ่งพาตนเองและความเข้มแข็งของชุมชน การอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยีในชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน

คำสำคัญ: เศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนาหมู่บ้าน, บ้านหลายาง, จังหวัดเชียงราย

Abstract

This research objectives were (1) To study the level of development model village on Sufficiency Economy Philosophy in Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province, and (2) to study the suggestions for development model village on Sufficiency Economy Philosophy in Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province. This research was quantitative. The population used in the research consisted of the heads of households in Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province, totaling 226 households. The sample was using Taro Yamane's formula, resulting in a sample of 222 people. The data collection instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that (1) level of development model village on Sufficiency Economy Philosophy in Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province, overall, it was at a moderate level ($\bar{X} = 3.35$, S.D. =

0.62). When considering each aspect, it was found that the aspect of having good self-immunity was at a high level ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.70), while the aspects of moderation, rationality, knowledge conditions, and moral conditions were all at a moderate level, and (2) the suggestions for development model village on Sufficiency Economy Philosophy in Ban Lai Ngao, Village No. 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province, found that it should promote sufficient spending, participation in community development planning, self-reliance and community strength, vocational training and the use of technology in the community, as well as promoting unity and mutual assistance in the community.

Keywords: Sufficiency Economy, Village Development, Ban Lai Ngao, Chiang Rai Province

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการพัฒนาของประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีความเปราะบางต่อปัจจัยภายนอก ส่งผลให้ต้องปรับตัวโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการพึ่งพาตนเองในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบนพื้นฐานของความพอประมาณ มีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ปรัชญานี้สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และองค์กร เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2566)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะ พอดี มีเหตุผล และไม่ประมาท ให้คนไทยนำไปปฏิบัติตั้งแต่ปี 2517 จากนั้นความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีนักวิชาการและหน่วยงานนำมาอธิบายและขยายความหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่ายมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วิเคราะห์เชิง

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในสังคมไทย ที่มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต และมุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนา โดยมีแนวคิดทางสายกลางเป็นหลักแนวคิดที่สำคัญ นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงให้นิยามความพอเพียงไว้ว่า จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หากกิจกรรมใดขาดคุณลักษณะใดก็ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นความพอเพียง แต่ทั้งนี้ คุณลักษณะ 3 ประการนี้ (3 ห่วง) จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยเงื่อนไขหลัก 2 ประการ (2 เงื่อนไข) นั่นคือ เงื่อนไขความรู้ในหลักวิชาการต่าง ๆ มาเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับแนวทางการดำเนินชีวิตที่พอเพียง โดยเน้นความอดทน ความพากเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ

บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เป็นชุมชนที่มีความเป็นมาที่ยาวนาน เดิมประชากรอพยพมาจากเมืองน่าน ตั้งถิ่นฐานอยู่บ้านม่วง ตำบลม่วงยาย ต่อมาได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำงาวเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2510-2513 และตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศว่า “บ้านหล่ายงาว” หมายถึงบ้านที่อยู่อีกฝั่งของแม่น้ำงาว พื้นที่หมู่บ้านมีดอยสันกู่ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ภายในบริเวณมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น พระธาตุกู่เก่า อิฐดิน กู่ร้าง ที่สันนิษฐานว่าเป็นวัดเก่าแก่ในสมัยเจ้าหลวงเวียงแก่น ปัจจุบันชุมชนได้ร่วมกันสร้างพระธาตุนิรันทร์แขวนจำลองขึ้นเพื่ออนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันบ้านหล่ายงาวมีพื้นที่ 5 ตารางกิโลเมตร มี 262 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนเมือง นับถือศาสนาพุทธ ชุมชนได้รับการยอมรับในระดับต่าง ๆ ได้แก่ เป็นหมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ปี 2558 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2560 และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ด้วยศักยภาพของชุมชนที่ได้รับการยกย่องในด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม (สำนักวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย, 2564)

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบถึงระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว พร้อมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะจากประชาชนและ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2557) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ ส่วนเสถียร เขยประทับ (2558) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น ประชากรมีรายได้เพียงพอที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ดังนั้นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น เจริญรุ่งเรืองขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับภาวะการณ์ของกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ (self-reliance) หรือช่วยตนเองได้ (self-help) ในการคิด ตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม ซึ่งแนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนา นักพัฒนาท้องถิ่นได้กำหนดหลักการในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นไว้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) 2) การช่วยเหลือตนเอง (Aided Self-Help) 3) ความคิดริเริ่มของประชาชน (Initiative) 4) ความต้องการของชุมชน (Felt-Needs) และ 5) การศึกษาภาคชีวิต (Life-Long Education) (วิไลพร ไชโย, 2556)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พิศาล เครือลิต (2565) ได้ให้ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพึ่งตนเองและยึดหลักความไม่ประมาท และทางสายกลางในการดำรงชีวิต คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการนำเอาองค์ความรู้มาประกอบใช้ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของการดำเนินชีวิต ส่วน อัญญา วุฒิสวัสดิ์ (2565) ได้ให้ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตของคนไทยไปในทางสายกลาง รู้จักใช้และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่า ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต

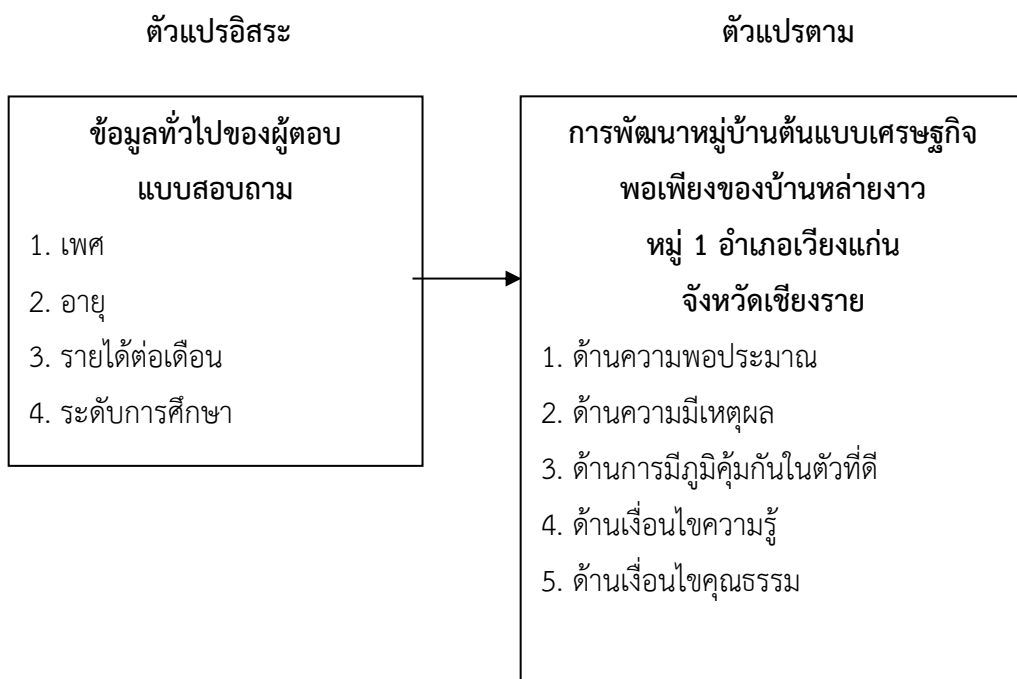
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระราชทานและปรับปรุงนี้เป็นที่มาของนิยาม “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ประกอบด้วย “ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” บนเงื่อนไข “ความรู้” และ “คุณธรรม”

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551) ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง อธิบายถึงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำต่าง ๆ ซึ่งแต่ละปัจจัยมีความหมาย คือ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ และ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว

ความพอเพียงซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทั้ง 3 ประการดังกล่าว จะต้องอาศัย “ความรู้” คือ ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงาน และ “คุณธรรม” คือ การยึดถือคุณธรรมต่าง ๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวม และการแบ่งปัน เป็นต้น เป็นเงื่อนไขพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ปรัชญาอย่างเหมาะสม

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นพบว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักสำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม และการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่เน้นการดำรงชีวิตและการพัฒนาบนพื้นฐานความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคู่กับเงื่อนไขด้านความรู้และคุณธรรม เพื่อให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืนในการพัฒนา ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต้องอาศัยทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถนำไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยด้านการพัฒนาชุมชนและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์ของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำนวน 226 ครัวเรือน (ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น, 2568) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำนวน 222 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และระดับความเชื่อมั่น 95%

2. การสร้างเครื่องมือและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้สร้างขึ้นโดยสรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยมีโครงสร้างแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดค่าที่ยอมรับได้มากกว่า 0.7 ก่อนจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 222 ชุด และขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียง

แก่น จังหวัดเชียงราย ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานในการเก็บข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามไปแจกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยดำเนินการรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ลงรหัส และบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในการให้คะแนน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้านด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนด และวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะด้วยการจัดกลุ่มประเด็นและแจกแจงความถี่เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม (n=222)

การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 ในภาพรวม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. ด้านความพอประมาณ	3.37	0.68	ปานกลาง
2. ด้านความมีเหตุผล	3.36	0.69	ปานกลาง
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3.53	0.70	มาก
4. ด้านเงื่อนไขความรู้	3.27	0.96	ปานกลาง
5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	3.23	0.81	ปานกลาง
ทั้งหมด	3.35	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านห้วยยาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ ดังนี้

1) ด้านความพอประมาณ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านห้วยยาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านความพอประมาณ

(n=222)

ด้านความพอประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. ส่งเสริมการดำรงชีวิตอย่างพอประมาณตามปัจจัยพื้นฐาน	3.27	0.85	ปานกลาง
2. สนับสนุนการออมและการบริหารรายได้ในครัวเรือน	3.33	0.93	ปานกลาง
3. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตในชุมชน	3.54	0.85	มาก
4. สนับสนุนการผลิตและบริโภคที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน	3.67	0.97	มาก
5. ส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างพอเหมาะ	3.53	1.04	มาก
6. สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตามหลักความพอประมาณ	2.86	0.97	ปานกลาง
ทั้งหมด	3.37	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านห้วยยาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.68)

2) ด้านความมีเหตุผล

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านความมีเหตุผล
(n=222)

ด้านความมีเหตุผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. ใช้เหตุผลในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาของชุมชน	3.38	1.02	ปานกลาง
2. พิจารณาโครงการโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความคุ้มค่า	3.21	0.92	ปานกลาง
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและผลกระทบต่อชุมชน	3.21	0.99	ปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือก่อนดำเนินกิจกรรม	3.50	0.92	ปานกลาง
5. ใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม	3.44	0.87	ปานกลาง
6. ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างมีเหตุผล	3.40	1.03	ปานกลาง
ทั้งหมด	3.36	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านความมีเหตุผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.69)

3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
(n=222)

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. ร่วมวางแผนรับมือและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อชุมชน	3.23	0.84	ปานกลาง
2. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและการออมในครัวเรือน	3.56	0.86	มาก
3. สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง	3.66	0.85	มาก
4. ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.62	0.88	มาก
5. สนับสนุนการใช้ปุ๋ยชีวภาพและลดการใช้สารเคมี	3.59	0.86	มาก
6. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง	3.51	0.91	มาก
ทั้งหมด	3.53	0.70	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70)

4) ด้านเงื่อนไขความรู้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านเงื่อนไขความรู้ (n=222)

ด้านเงื่อนไขความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะด้านการเกษตร	3.38	1.06	ปานกลาง
2. ส่งเสริมการต่อยอดทรัพยากรในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม	3.32	1.04	ปานกลาง
3. อนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น งานหัตถกรรมและการแปรรูป	3.33	1.03	ปานกลาง

4. ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาแก่คนในชุมชนอย่างเหมาะสม	3.16	1.08	ปานกลาง
5. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้สอดคล้องกับทรัพยากรในพื้นที่	3.17	1.09	ปานกลาง
ทั้งหมด	3.27	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านห้วยยาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านเงื่อนไขความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.96)

5) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านห้วยยาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

(n=222)

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
1. บริหารชุมชนด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้	3.39	0.93	ปานกลาง
2. ส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันภายในชุมชน	3.42	0.86	ปานกลาง
3. สนับสนุนการดำรงชีวิตตามหลักคุณธรรมและความพอเพียง	3.07	1.05	ปานกลาง
4. ปลุกฝังค่านิยมการลด ละ เลิกอบายมุขและการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	2.95	1.07	ปานกลาง
5. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน	3.29	1.00	ปานกลาง
ทั้งหมด	3.23	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.81)

2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย แยกเป็น 5 ด้าน โดยพิจารณาประเด็นที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ว่า ด้านความพอประมาณ เน้นการส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างพอเพียงและเหมาะสม ด้านความมีเหตุผลเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเน้นการส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านเงื่อนไขความรู้เน้นการส่งเสริมการอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยีในชุมชน และด้านเงื่อนไขคุณธรรมเน้นการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันในชุมชน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นจุดแข็งที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนชนบทที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุติมา บุญสุข (2565) เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านไร่กร่าง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านไร่กร่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีมิติที่สำคัญของการพัฒนา ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรู้ และคุณธรรม ในขณะที่ด้านเงื่อนไขคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะประเด็นการลด ละ เลิกอบายมุขและการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาสังคมใน

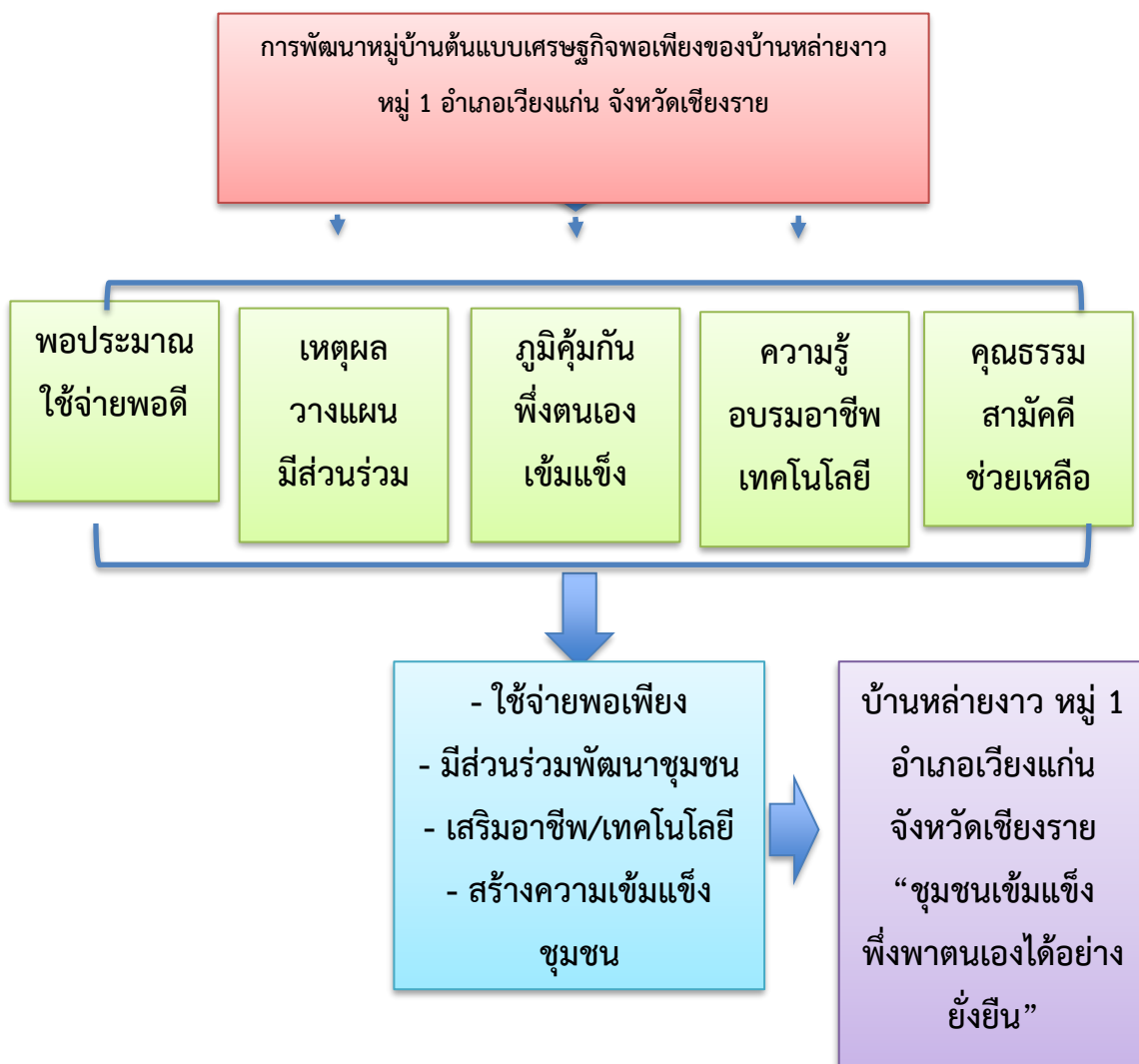
ระดับประเทศที่พบว่าชุมชนชนบทได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมบริโภคนิยมมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ เดชเดชา (2566) เรื่องการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาครอบคลุมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้านอย่างเป็นระบบ สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนมีการน้อมนำหลักคิดดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยด้านความพอประมาณมุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและรู้จักพอเพียง ซึ่งช่วยสร้างวินัยทางการเงินในระดับครัวเรือน ด้านความมีเหตุผลเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน แสดงถึงการตัดสินใจร่วมกันที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเองและความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ด้านเงื่อนไขความรู้มุ่งส่งเสริมการอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพของคนในชุมชน และด้านเงื่อนไขคุณธรรมเน้นความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นฐานสำคัญของความร่วมมือในชุมชน อันนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ เดชเดชา (2566) พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ควรมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนในพื้นที่เป็นหลัก เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ควรคำนึงถึงบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ในการออกแบบระบบการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในทุกระดับของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกันภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักคุณธรรมควบคู่กับการใช้ความรู้และสติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่มีความสงบสุขและความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประภา ศรีสำราญ (2564) เรื่องการพัฒนาชุมชน

ต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ หมู่บ้านกลาง ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ควรมีโครงการส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้เสริมและเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ชาวบ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย ต้วงวิเศษ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชีวิวิถีบ้านน้ำเกียน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพิ่มการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้นำชุมชนควรมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มชุมชน กระตุ้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสามัคคี ความเข้มแข็งของชุมชน และร่วมกันอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนให้คงอยู่ต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ได้ว่า การพัฒนาที่ขับเคลื่อนผ่าน 5 ด้านของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีความพอประมาณเป็นฐานในการใช้ชีวิตและการใช้จ่าย ความมีเหตุผลในการวางแผนและตัดสินใจของชุมชน การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง เงื่อนไขความรู้ผ่านการอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยี และเงื่อนไขคุณธรรมในด้านความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยทั้ง 5 ด้านทำงานร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเป็นระบบและนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชนในภาพรวม

รูปภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหลายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อเสนอแนะของชุมชน พบว่า ประเด็นที่ต้องการมากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างพอเพียงและ

เหมาะสม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน การส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมการอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยีในชุมชน และการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรเร่งรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมการลด ละ เลิกอบายมุขและการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซึ่งเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือกันในชุมชน

1.2 ด้านเงื่อนไขความรู้ ควรพัฒนาระบบการให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาแก่คนในชุมชนอย่างเหมาะสม รวมถึงส่งเสริมการอบรมอาชีพและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในชุมชน

1.3 ด้านความพอประมาณ ควรสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตามหลักความพอประมาณอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในภาพรวมของทุกด้าน และส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างพอเพียงและเหมาะสม

1.4 ด้านความมีเหตุผล ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและผลกระทบต่อชุมชน ควบคู่กับการพิจารณาโครงการโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความคุ้มค่า รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน

1.5 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี แม้ด้านนี้จะอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีจุดที่ควรพัฒนา คือ การร่วมวางแผนรับมือและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อชุมชน และควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการวางแผนรับมือปัญหาต่าง ๆ ควบคู่กับการส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้การทำเกษตรอินทรีย์ตามหลักความพอเพียงของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย มีระดับการพัฒนาต่ำเพื่อหาแนวทางส่งเสริมที่เหมาะสม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีของบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับหมู่บ้านอื่น และ

2.3 ควรศึกษารูปแบบการปลูกฝังค่านิยมการลด ละ เลิกอบายมุขและการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยที่เหมาะสมกับบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

เอกสารอ้างอิง

- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). *คำปรารภในคำฟ้องสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส.
- จิตติมา บุญสุข. (2565). การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านไร่กร่าง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. ใน *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พิศาล เครือลิต. (2565). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2557). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- วิไลพร ไชโย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศรีประภา ศรีสำราญ. (2564). การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหมู่บ้านกลาง ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. ใน *การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น. (2568). *สรุปจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลหล่ายงาว*. เชียงราย: สำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. (2564). *ชุมชนคุณธรรมบ้านหล่ายงาว*. เชียงราย: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย.
- สุพรรณิ เดชเดชา. (2566). การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. ใน *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2566). *เศรษฐกิจพอเพียง: แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน*. มูลนิธิชัยพัฒนา.
- เสถียร เขยประทับ. (2558). *การสื่อสารและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย ดั่งวิเศษ. (2565). การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชีวิตวิถีบ้านน้ำเกี๋ยน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน. ใน *การค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัษฎารุ สวัสดิ์. (2565). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.